

Motion till riksdagen

1986/87:Jo730

Kjell Nordström m. fl. (s)

Åtgärder mot användning av freoner

Freoner används inom en rad olika områden i samhället. De används i skumplast för isoleringsändamål, för möbler och förpackningar. De används också som kylmedium i bl. a. kylskåp, fryssboxar och värmepumpar samt som avfettningsmedel och liknande.

1979 förbjöds i vårt land användningen av freoner som drivgas i sprayförpackningar. Freonförbrukningen sjönk kraftigt, men har på senare år ökat i annan användning och är nu högre än den var före förbudet.

Totala förbrukningen i världen har beräknats till ca 950 000 ton/år. Av dessa svarar Sverige för ca 5 000 ton, en förbrukning som beräknas öka till 7 000 ton/år 1994 om inga åtgärder vidtas för att minska användningen. 50 % av den svenska förbrukningen går till plasttillverkningen och ca 25 % används som kylmedium. 50 % av den förbrukade mängden freon släpps direkt ut till atmosfären.

I Skaraborgs län finns flera stora tillverkare av skumplast, huvudsakligen för isoleringsändamål. Samtliga använder freoner i tillverkningen. En av dessa tillverkare förbrukar även freoner som köldmedium. Sammanlagda sökta/tillståndsgivna förbrukningen av freon vid de fem största förbrukarna i länet är 1 200–1 300 ton/år vid maximal produktion. Eftersom totala freonförbrukningen i landet enligt naturvårdsverket är ca 5 000 ton/år skulle således Skaraborgs län svara för mer än en femtedel av denna. De direkta freonutsläppen från de fem största förbrukarna i länet beräknas med nuvarande produktion till 250–300 ton/år.

Så gott som all producerad freon kommer förr eller senare ut i atmosfären och kan där bidra till att förstöra det ozonlager i stratosfären, som skyddar jorden mot den skadliga ultraviolettera strålningen från solen. Det är därför mycket angeläget att samhället ställer klara och entydiga krav på hur freonanvändningen skall minskas och på sikt helt försvinna. En övergång till skumplasttillverkning utan användning av freon är möjlig, även om den förmodligen blir något dyrare och i varje fall inledningsvis med något lägre kvalitet. Som köldmedium finns ersättning för freon. Företagen bör givetvis ges en rimlig tid för omställningen till annat material.

Genom en kombination av åtgärder med stöd av lagen om kemiska produkter och ekonomisk styrning bör det vara möjligt att snabbt minska användningen av freoner.

En ekonomisk styrning kan avse såväl ett avgiftssystem som stöd (via bränslemiljöfonden enligt årets budgetproposition) till utprovning av ny miljöskyddsteknik. Sådant stöd bör givetvis kunna utgå inte bara till nya

reningstekniker utan även till utprovning av osäkert ersättningsmaterial och alternativa produktionstekniker.

Mot. 1986/87
Jo730

Hemställan

Med hänvisning till ovanstående hemställs

att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförts om åtgärder mot användningen av freoner.

Stockholm den 23 januari 1987

Kjell Nordström (s)

Sven-Gösta Signell (s)

Anders Nilsson (s)

Birgitta Johansson (s)